15. Risk management – rozdělení rizik, metodiky hodnocení a řízení rizik

HARDWARE A APLIKAČNÍ SOFTWARE

Risk management

- Řízení rizik
- Obsáhlá oblast procesů, zabývající se identifikací, minimalizací, eliminací a řízením rizik.
- Riziko
  - Potenciální hrozba
  - Potenciální možnost, že se stane událost, která bude mít dopad na výsledek projektu.
    - Kladné sportka
    - Záporné požár, krádež, úmrtí
- Hrozba
  - Aktuální neodvratitelný proces s dopady, nelze eliminovat pouze minimalizovat následky.

Rozdělení rizik/Identifikace rizik

- 1. Ohrožení životů, zdraví a životního prostředí
  - Smrt, zranění, únik chemických látek do přírody, průmyslová havárie
- 2. Komerční a smluvní vztahy
- 3. Ekonomické okolnosti
  - Příklad kladného rizika
  - Hodnota měny
- 4. Politické hrozby
  - Změna režimu, nový zákon
- 5. Přírodní hrozby
  - Povodně, záplavy, krupobití, erupce, zemětřesení
- 6. Enviromentální hrozby
  - Znečištění vzduchu
- 7. Fyzické hrozby
  - Oheň, kontaminace, poškození vody
- 8. Technické hrozby
  - Porucha PC, porucha sítí, porucha nosiče
- 9. Technologické hrozby
  - Externí (viry, závislost na dodavateli)
  - Interní (nevhodná inovace, špatný návrh řešení)
- 10. Lidské hrozby
  - Externí
    - o Úmyslné
      - Hacker útočí, aby dokázal, že to jde
      - Špión útočí, aby získal data
      - Vandal útočí, aby poškodil firmu
      - Vyděrač/zloděj útočí, aby získal peníze
      - Terorista útočí, aby vyvolal strach

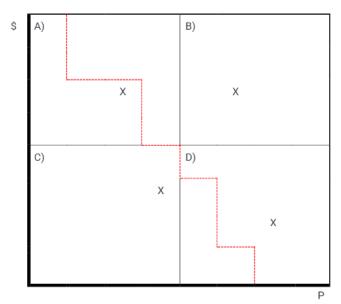
- Cracker zneužití informace, nelegální vstup
- Stávka, demonstrace, rabování, krádež
- o Neúmyslné
  - Zničení dat, bránění přístupu
- Interní
  - o Úmyslné
    - Zhrzený zaměstnanec, návštěva
    - Defraudace zneužití postavení
    - Sabotáž
  - Neúmyslné
    - Neznalost, nedbalost, chyby (překlepy), zničení dat, bránění přístupu (hesla)
- 11. Ohrožení dobrého jména
  - Cena, hodnota značky

Metodiky hodnocení a řízení rizik

Klasifikace rizik

- 1. Cena dopadu
  - Přímá (cena zdrojů)
  - Nepřímá (cena příležitosti)
- 2. Pravděpodobnost výskytu za čas

Matice rizik

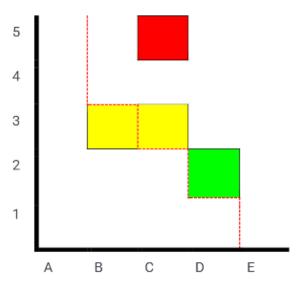

- ---- Mez akceptovatelnosti (Náklady na opatření by byli větší než dopady události)
- A) Vysoké náklady, nízká pravděpodobnost (Požár)
- B) Vysoké náklady, vysoká pravděpodobnost (Poškození HW)
- C) Nízké náklady, nízká pravděpodobnost (Selhání části HW, zálohování)
- D) Nízké náklady, vysoká pravděpodobnost (Krádež papíru)

• Snížení rizika pod mez akceptovatelnosti:

- Bezpečnostní politika (zálohy, autorizovaný přístup, automatické zadávání, ...)
- o Zavedení technických a technologických opatření (časem a polohou).
- o Pojištění

Mapa rizik

----- Mez akceptovatelnosti (Náklady na opatření by byli větší než dopady události)

Oblast 1

- Zanedbatelné náklady a následky.
- Bez zranění, nízká finanční nákladnost.

Oblast 2

- Minimální náklady.
- Drobná zranění, únosná finanční nákladnost.
- Vnitřní havarijní plán.

Oblast 3

- Střední náklady.
- Nutné lékařské ošetření, vysoká finanční nákladnost.
- Vnější havarijní plán.

Oblast 4

- Vážné zranění až smrt, znatelné finanční ztráty.
- Vnější zásah do podniku.

Oblast 5

- Katastrofické
- Smrt více jak 7 osob, enviromentální ohrožení.
- Ohromné finanční ztráty (vyhlášen mimořádný stav).
- Krizové plány

Pravděpodobnost A

• Velmi nepravděpodobné, za mimořádných podmínek

Pravděpodobnost B

Nepravděpodobné

Pravděpodobnost C

Občas možné

Pravděpodobnost D

Možné za běžných podmínek

Pravděpodobnost E

Pravděpodobné

Metody analýzy rizik

- Check-list (kontrolní seznam) Kvalitativní seznam shod a neshod s doporučením.
- Analýza změn Sleduje rozdíl mezi normálními podmínkami a těmi, které mohou přispět k riziku.
- What-if Soupis scénářů možných událostí.
- Strom událostí (Event Tree Analysis) Iniciační událost a větvení možných následků.
- Strom poruch (Fail Tree Analysis) Co všechno se musí stát, aby nastala událost.
- **HAZOP** (Hazard & operability study)
  - o Analýza nebezpečí a ohrožení provozuschopnosti.
  - o Hodnocení pravděpodobnosti ohrožení a z nich plynoucích rizik